

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»

Методичні вказівки

щодо проходження виробничої практики для студентів
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітня програма «Банківська справа»
усіх форм навчання

Суми
Сумський державний університет
2020

Методичні вказівки щодо проходження виробничої практики для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», освітня програма «Банківська справа» усіх форм навчання / укладачі: Л. Д. Павленко, І.В.Бєлова, О.А.Криклій. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 34 с.

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
ННІ БіЕМ

ЗМІСТ

1. ВСТУП	4
2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ	6
3. БАЗИ ПРАКТИКИ	9
4 РОЗПОДІЛ ОБОВ'ЯЗКІВ ПРИ ПРОХОДЖЕННІ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ	10
4.1 Основні права та обов'язки студента під час проходження практики	10
4.2 Обов'язки керівника практики від кафедри	11
4.3 Обов'язки керівника практики від бази проходження практики	12
5 ЗМІСТ ПРАКТИКИ	13
6 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ ПРО ПРАКТИКУ	15
7 ОРГАНІЗАЦІЯ ОН-ЛАЙН ПРАКТИКИ У БАНКАХ	18

1. ВСТУП

1.1 Важливою складовою навчального процесу підготовки висококваліфікованих фахівців є практики, що є необхідними компонентами виконання навчального плану студентів за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня «бакалавр».

1.2 Ці методичні вказівки регламентують методично-організаційне забезпечення виробничої практики студентів та базуються на таких законодавчих та нормативних актах:

– Законі України від 01.07.2014 № 1556-VII «Про вищу освіту»;

– Наказі Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 № 93 «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України»;

– Методичних рекомендаціях зі складання програм практики студентів вищих навчальних закладів України» (лист Міністерства освіти і науки України від 14.11.96 № 31-5/97);

– Статуті Сумського державного університету.

1.3 Виробнича практика є заключною ланкою практичної підготовки студента і проводиться перед виконанням кваліфікаційної роботи.

Обов'язковою вимогою до кваліфікаційних робіт студентів ЗВО є практична цінність одержаних результатів дослідження. У зв'язку з цим кваліфікаційні роботи повинні бути виконані за матеріалами банківської установи, за результатами діяльності банківської системи, економіки в цілому.

1.4 Під час практики, що проводиться перед написанням кваліфікаційної роботи, поглинюються теоретичні знання з дисциплін навчального плану та збирається фактичний матеріал для написання цієї роботи.

Зміст та послідовність практики визначаються програмою, розробленою кафедрою згідно з навчальним планом.

1.6 Практична підготовка здійснюється в умовах професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом викладача та спеціаліста з фаху. У цих методичних вказівках розглядаються загальні питання організації, проведення і підбиття підсумків виробничої практики для підготовки студентів за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня «бакалавр» освітньої програми «Банківська справа» в Сумському державному університеті.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Метою виробничої практики є ознайомлення студентів із специфікою майбутньої спеціальності, закріплення і розширення у студента певних професійних практичних знань, вмінь та навичок із загально професійних і спеціальних дисциплін, необхідних для виконання кваліфікаційної роботи та надалі для плідної роботи в фінансово-банківському секторі, використовуючи сучасні методи дослідження у цій сфері та сучасні інформаційні технології.

Під час виробничої практики студенти збирають практичні матеріали, що є невіддільною основою звіту про проходження практики, а також базовим аналітичним матеріалом для написання кваліфікаційної роботи.

Основні завдання практики:

- закріплення теоретичних знань з дисциплін освітньої програми;
- опанування практичними навичками, технологією роботи з фаху безпосередньо на робочих місцях;
- вивчення та аналіз реальної ситуації в економіці та банківській системі у статиці та динаміці, зокрема безпосередньо на базі проходження практики;
- знайомство з технікою і технологією здійснення банківських операцій, особливостями продажів банківських продуктів, ведення документації за ними;
- збір матеріалу для науково-дослідної роботи, виступів на семінарах і конференціях, виконання кваліфікаційної роботи.

Після успішного проходження студент зможе:

РН1. Самостійно поглиблювати знання та навички, отримані при вивченні дисциплін навчального плану.

РН2. Уміти аналізувати стан банківської установи і обґрунтовано вирішувати комплексні завдання, в т.ч. використовуючи сучасні інформаційні технології

РН3. Уміти самостійно збирати необхідну інформацію із релевантних джерел, ставити та вирішувати задачі власної професійної діяльності.

РН4. Уміти здійснювати комунікації з колективом, з клієнтами, з представниками інших галузей знань.

РН5. Розуміти основи організації діяльності банку, проведення банківських операцій, застосовувати нормативну базу на практиці.

Програмні результати, досягнення яких забезпечує виробнича практики:

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовоно інтерпретувати отримані результати

ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні

ПР24. Вміти застосовувати методи аналізу банківської діяльності при прийнятті оперативних рішень.

ПР25 Виявляти і аналізувати ринкові і внутрішні сигнали в банківській діяльності та оцінювати постійні зміни на ринку банківських послуг з метою прийняття обґрутованих фахових рішень у сфері фінансів та банківської справи.

ПРН26. Вміти використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні з клієнтами банку і обміні інформацією в колективі.

До практики допускаються студенти, які повністю виконали навчальний план.

У процесі проходження виробничої практики студенти повинні використовувати затверджені нормативні документи та внутрішні положення відповідно до обраної бази практики.

3. БАЗИ ПРАКТИКИ

3.1 Відповідно до ст. 51 Закону України «Про вищу освіту» практична підготовка осіб, які навчаються в закладах вищої освіти, здійснюється шляхом проходження практики на підприємствах, в установах та організаціях згідно з укладеними закладами вищої освіти договорами або в його структурних підрозділах, що забезпечують практичну підготовку.

3.2 Зразки документів та бланків договорів розміщені на інтернет-сторінці СумДУ за адресою: http://job.sumdu.edu.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=51&Itemid=63. Студент повинен оформити заявку на проходження практики, а також додержуватися графіка її проведення.

3.3 При визначені бази практики кафедра керується п. 2 Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів, затвердженого Наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 №93. Студенти також можуть самостійно, з дозволу завідувача кафедри, обирати для себе місце проходження виробничої практики і пропонувати його для узгодження на кафедрі. Основною передумовою проходження виробничої практики є можливість організації самостійної роботи студента та забезпечення формування запланованих результатів навчання під час проходження практики.

3.4 Базою проходження виробничої практики студентів можуть банківські установи, небанківські фінансові установи, підрозділи НБУ. Об'єктом проходження виробничої практики може бути місце фактичного працевлаштування студента.

3.5 Самостійно змінювати місце практики студент не має права. У разі самостійної зміни місця практики неявка до місця практики без поважних причин розглядається як невиконання студентом навчального навантаження, за що він може бути відрахований. Зміна бази практики можлива лише з поважних причин і лише до початку практики. Рішення про можливість зміни бази практики приймає завідувач кафедри.

4 РОЗПОДІЛ ОБОВ'ЯЗКІВ ПРИ ПРОХОДЖЕННІ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

4.1 Основні права та обов'язки студента під час проходження практики

Студент, направлений на практику, повинен з'явитися на місці проходження практики у зазначений термін, у направленні на практику робиться відповідний запис.

На початку практики студент зобов'язаний:

- отримати на кафедрі фінансів, банківської справи та страхування методичні рекомендації щодо проходження практики та направлення на практику;
- ознайомитися зі змістом програми практики, повторити ті питання теоретичного курсу, що необхідно поглибити при проходженні практики;
- отримати від керівника кваліфікаційної роботи індивідуальне завдання;
- отримати відповідний інструктаж від відповідальної особи за практику від ЗВО.

Під час практики студент зобов'язаний:

- повністю підпорядковуватися правилам внутрішнього трудового розпорядку, що діють в банківській установі;
- дотримуватися програми, затвердженої керівниками практики від кафедри і банківської установи, при виконанні студентом програми виробничої практики та індивідуального плану практики;
- виконувати вказівки керівника практики від банківської установи;
- за потреби звітувати керівнику практики від кафедри про виконану роботу;
- без дозволу керівника практики від банківської установи не залишати своє робоче місце;

- подати на кафедру керівнику практики від ЗВО у визначені терміни письмовий звіт про результати проходження практики.

Не пізніше ніж за день до закінчення практики, студент повинен одержати відгук керівника від бази практики, належним чином оформленний та підписаний керівником бази практики або керівником структурного підрозділу, в якому студент проходив практику, з відбитком печатки бази практики.

Протягом усього періоду практики студента необхідно здійснювати підготовчу роботу для складання звіту про проходження практики.

Підготовлений та оформленний належним чином звіт студента повинен подати на кафедру і захистити у встановлені строки.

Про недоліки в організації проходження практики студент має право повідомити керівника практики від кафедри.

4.2 Обов'язки керівника практики від кафедри

Навчально-методичне керівництво та виконання програми практики забезпечує кафедра фінансів, банківської справи та страхування.

Керівник практики від кафедри зобов'язаний:

- надавати консультивну допомогу студентам у виконанні програми виробничої практики та індивідуального завдання;
- здійснювати контроль за виконанням затвердженої програми виробничої практики та індивідуального завдання;
- на завершальному етапі перевірити звіти з практики; організувати прийняття та захист звітів з практики;

- інформувати завідувача кафедри про стан проходження практики, а також всі випадки грубого порушення дисципліни студентами.

4.3 Обов'язки керівника практики від бази проходження практики

Керівництво практикою на базі практики здійснюють провідні спеціалісти банківської установи.

Керівник практики на робочому місці (безпосередній керівник) зобов'язаний:

- забезпечити студентів робочим місцем і створити необхідні умови для проходження практики;
- ознайомити студентів з організацією роботи на конкретному робочому місці;
- здійснювати організацію роботи практикантів відповідно до затвердженої програми практики;
- здійснювати контроль за дотриманням правил внутрішнього розпорядку та трудової дисципліни студентів, інформувати керівника практики від університету про випадки їх порушення;
- перевіряти хід виконання студентами роботи під час практики;
- надати відгук на звіт студентів, підсумовуючи результати їх діяльності під час проходження практики.

При порушенні студентами-практикантами трудової дисципліни, правил внутрішнього розпорядку, техніки безпеки тощо керівник практики від банківської установи має право відлучати від практики студентів.

У таких випадках він повідомляє про порушення, що спостерігалися з боку студентів, керівникові практики від кафедри або надсилає повідомлення до ННІ БТ «УАБС».

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

5.1 Зміст практики визначається переліком компетентностей та результатів навчання, визначених в освітній програмі.

5.2 Тематичний план виробничої практики.

1. ВИВЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ ПО ЗАЛУЧЕННЮ РЕСУРСІВ

1.1. Характеристика депозитних операцій та операцій з формування капіталу, їх організація.

1.2. Аналіз операцій банку по залученню ресурсів.

2 РОЗДІЛ 2. ВИВЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-КРЕДИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ

2.1. Характеристика інвестиційно-кредитних операцій банку, їх організація.

2.2. Аналіз інвестиційно-кредитної діяльності банку.

3 РОЗДІЛ 3. ВИВЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКУ

3.1. Звітність банку для аналізу фінансової стійкості банку

3.2. Аналіз фінансової стійкості банку

4 РОЗДІЛ 4. ВИВЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ПРИБУТКОВОСТІ БАНКУ

4.1. Джерела доходів та витрат банку

4.2. Аналіз ефективності та прибутковості банку

5.3 Орієнтовний зміст програми виробничої практики надані в ДОДАТКУ А.

5.4 При дотриманні загальної структури звіту про проходження виробничої практики, їх зміст доповнюються та поглибується, зважаючи на тематичну спрямованість кваліфікаційної роботи. Конкретний перелік пунктів для кожного студента складає керівник від кафедри, формалізуючи його в індивідуальному завданні.

Матеріали, отримані практикантом під час виконання індивідуального завдання, використовуються надалі під час

підготовки доповідей, статей, написання кваліфікаційної роботи, для підготовки наукової роботи, пов’язаної з профілем освітньої програми.

Консультування та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюються безпосередньо керівником практики від кафедри.

5.4 Під час проходження виробничої практики студент повинен ознайомитися з основними характеристиками бази практики, виконати ключові завдання практики та висвітлити основні результати роботи у звіті з виробничої практики за такими основними етапами:

I етап – знайомство з базою практики;

II етап – підбір та узагальнення необхідних даних (економічних, фінансових, бухгалтерських);

III етап – оброблення та аналіз одержаної інформації;

IV етап – висновки з практики.

6 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ ПРО ПРАКТИКУ

Студенти складають звіт про проходження виробничої практики на основі зібраного під час практики фактичного матеріалу, здобутих знань та обсягу виконаних робіт відповідно до затвердженої програми та індивідуального завдання. Звіт виконується, базуючись на зібраних і систематизованих фактичних даних банківської установи.

Структура звіту про проходження виробничої практики:

- титульний аркуш, що містить підпис керівника практики від бази, засвідчений печаткою кадрової служби установи, де студент проходить практику (додаток Б);
- відгук керівника від бази практики, належним чином оформленний та підписаний керівником бази практики або керівником структурного підрозділу, в якому студент проходив практику, з відбитком печатки бази практики (додаток В);
- рецензія на звіт про проходження виробничої практики (додаток Г);
- зміст;
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Титульний аркуш є першою сторінкою роботи і слугує основним джерелом бібліографічної інформації, необхідної для обробки і пошуку документів.

Титульний аркуш необхідно засвідчити печаткою банку, що є базою проходження практики студентом.

Відгук керівника від бази практики розглянуто в пакеті документів щодо виробничої практики. Необхідно засвідчити печаткою банку.

Рецензія на звіт про проходження виробничої практики містить критерії оцінювання звіту про проходження виробничої практики. Оцінюється робота керівником практики від кафедри.

Вступ розкриває мету, завдання виробничої практики, її об'єкт, предмет та інформаційну базу.

Основна частина звіту про проходження виробничої практики відбиває програму проходження та зміст виробничої практики, результати виконання індивідуального завдання щодо проходження виробничої практики.

Висновки містять короткі узагальнення викладеного та оцінку отриманих результатів розрахунково-аналітичної роботи у звіті матеріалу.

Логічно доповнюють і завершують звіт з виробничої практики **список використаних джерел і додатки**. Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті, в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

Обов'язково включити законодавчу та нормативну базу, що регламентує питання, пов'язані з виконанням звіту з практики.

Додатки включають громіздкі таблиці допоміжного характеру, діаграми, схеми, фінансову документацію і нумеруються в тій послідовності, у якій на них робляться посилання у тексті. Якщо в додатках наводяться зразки банківських (фінансових) документів, то вони повинні бути обов'язково заповнені.

У додатках вміщують матеріал, необхідний для роботи, але включення його до основної частини звіту не є доцільним, наприклад, фінансові, статистичні та податкові документи тощо. Додатки до звіту позначаються великою літерою, у порядку посилання на них у тексті звіту. Кожен додаток повинен починатися з нової сторінки і мати заголовок.

Звіт з виробничої практики має бути написаний або від руки чітким розбірливим почерком або виконаний з використанням комп’ютерної техніки.

Помилки та неохайність в оформленні тексту звіту є підставою для зниження загальної оцінки.

Звіт друкують із використанням комп’ютерної техніки на одному боці стандартного аркуша білого паперу (A4, 210×297 мм).

Обсяг основної частини звіту повинен бути до 40 сторінок, не враховуючи список використаних джерел і додатки.

Під час друкування звіту повинні бути такі береги: зверху – 2 см, знизу – 2 см, зліва – 2,5 см, справа – 1 см. Гарнітура шрифту – Times New Roman, кегль – 14, колір друку – чорний, міжрядковий інтервал – 1,5 п., абзацний відступ – 1,25 см. Щільність тексту повинна бути рівномірною (без розрідження та ущільнень). Вирівнювання основного тексту – по ширині.

Звіт з виробничої практики брошурується. На останній сторінці висновків студент власноручно ставить дату закінчення роботи та підпис.

Під час оформлення звіту потрібно керуватися таким виданням:

Методичні вказівки «Структура та правила оформлення студентських робіт» / укладач А. Г. Бухтіарова. – Суми : Сумський державний університет, 2018. – 28 с.

7 ОРГАНІЗАЦІЯ ОН-ЛАЙН ПРАКТИКИ У БАНКАХ

Для підвищення фінансової освіти студентів на основі використання сучасних інформаційних технологій і зростання основі цього конкурентоспроможності випускників закладів вищої освіти на ринку праці, поліпшенню їх працевлаштування студенти мають можливість додатково поза основною виробничою практикою проходити онлайн практики в АТ КБ «ПриватБанк».

Банк зобов'язується:

1. Прийняти усіх студентів на практику згідно з потребою ЗВО.

2. Організувати процес проходження практики в онлайн-режимі студентам ЗВО, що включає вивчення навчального курсу на інтернет-ресурсах банка і реалізацію його на практиці шляхом здійснення навчальних транзакцій за продуктами банку.

3. Провести дистанційне навчання студентів для забезпечення їх необхідними в роботі знаннями та навичками.

4. Надати практикантам можливість користуватися бібліотекою, інструкціями та звітною документацією, необхідною для виконання програми практики.

5. Надати можливість студентам засвоїти отримані знання на практиці – здійснити продаж продуктів банку.

6. Здійснювати оцінку знань і рейтингування практикантів відповідно до визначеної методики.

7. Надати ЗВО детальні підсумкові результати проходження практики студентів.

8. Поставити оцінку практики студентів залежно від їх реального залучення до процесу роботи.

9. Після закінчення практики надати Сертифікат з факсиміле голови правління банку та електронною печаткою про результати проходження практики шляхом розміщення на сайті practice.pb.ua

10. Запропонувати можливість працевлаштування найкращим із студентів, які отримали з основної програми

практики не менше 90 балів. Практиканту може бути прийнятий на роботу після закінчення ЗВО за умови, що за результатами проходження практики його професійні та організаційні навички будуть відповідати вимогам, що банк пред'являє для своїх претендентів на роботу або працівникам.

Зареєструватися для проходження онлайн-практики можна на сайті practice.privatbank.ua.

Програма онлайн-практики розміщена на сайті <https://bddat-upmarusuch.jimdofree.com>.

8 ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Загальною формою звітності студента про практику є подання в письмовій формі звіту з виробничої практики, підписаного, зареєстрованого в установленому порядку кафедрою та оціненого в письмовій формі (рецензія) безпосередньо керівником від бази практики.

8.1 Звіт з відповідним пакетом документів подається на рецензування керівників практики від кафедри в установлений у календарному графіку термін.

8.2 Звіт перевіряється керівником практики від кафедри. У разі наявності істотних відхилень від вимог до змісту, структури та оформлення звіт повертається на доопрацювання.

8.3 Захист звіту з виробничої практики відбувається після перевірки його керівником від кафедри в строки, передбачені графіком.

Під час захисту звіту студенту потрібно продемонструвати одержані знання та набуті вміння.

У процесі захисту визначаються ступінь виконання програми та змісту виробничої практики, глибина та самостійність висвітлення питань, рівень опанування студентом навичками самостійної роботи. Також ураховуються результати відгуку керівника від бази практики.

8.4 Формування загальної оцінки звіту про проходження виробничої практики передбачає оцінювання керівником від кафедри змістовних та організаційних аспектів виконання звіту, а також якості його захисту.

Загальна оцінка захисту звіту про проходження практики визначається як сума балів, одержаних за кожним із передбачених критеріїв. Переведення результатів 100-балльного оцінювання в 4- бальну шкалу та літерні символи ECTS здійснюється згідно з Положенням про організацію освітнього процесу Сумського державного університету.

Складовою загальної суми балів захисту звіту про практику є:

- сума балів за виконання звіту про практику окремо за кожен розділ, що входить до програми практики (максимально – 70 балів);
- бали безпосередньо за захист звіту про практику (максимально – 30 балів)

Під час рецензування звіту про проходження практики керівник уважно розглядає зміст звіту про практику, наявність повного складу додатків, що вимагаються, та виставляє бали за зміст кожного розділу, що відповідає програмі практики.

Критеріями оцінки змісту розділів звіту про практику (за кожен розділ) є:

- рівень викладення змісту роботи, яка проводилася студентом під час опрацювання відповідного розділу (допускається виконання не менше, ніж 75 % обсягу роботи, запланованою програмою практики для відповідного розділу, – залежно від особливостей конкретної бази практики);
- наявність та склад додатків (фінансово-економічної інформації) – допускається відсутність не більше 25 % додатків, передбачених програмою, з причин, які не залежать від студента;
- актуальність та достовірність поданої у звіті інформації.

Під час оцінки звіту про практику додатково враховуються та впливають на підсумкову суму балів допущені недоліки та помилки, якими вважаються:

- неохайне оформлення звіту;
- помилки в оформленні звіту про практику порівняно з нпявними вимогами;
- помилкові статистичні та аналітичні дані.

На підсумкову суму балів впливає також рівень дисципіни студента під час проходження практики (вказаний у відгуку керівника від бази практики) та своєчасність подання на кафедру звіту про практику.

До критеріїв оцінки захисту звіту про практику належать:

- рівень володіння змістом роботи, яка проводилася на практиці;
- належне знання відповідного законодавчого та інструктивного матеріалу;
- уміння студента відповідати на проблемні питання, передбачені програмою практики та пов'язані зі змістом роботи.

8.5 За результатами захисту звітів виставляється оцінка, що фіксується в рецензії на звіт про проходження виробничої практики, відомості та заліковій книжці. Студенту, який не виконав програми практики з поважних причин, надається право проходити практику повторно. Студент, який отримав незадовільну оцінку з практики у комісії, відраховується з ЗВО.

Захищений звіт про практику залишається на кафедрі.

Додаток А

Таблиця А.1 – Тематичний план виробничої практики

Найменування розділів і тем	Питання для висвітлення	Обов'язковий схематичний/ табличний/ графічний/ аналітичний матеріал
РОЗДІЛ 1. ВИВЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ ПО ЗАЛУЧЕННЮ РЕСУРСІВ		
1.1. Характеристика операцій банку по залученню ресурсів та операцій з формування капіталу, йх організація	<p>Заходи банку по формуванню капіталу. Джерела поповнення капіталу банку.</p> <p>Депозитна політика банку.</p> <p>Характеристика та види депозитів банку. Процентні ставки за депозитами.</p> <p>Нецінові методи залучення депозитів банку. Організація депозитних операцій в банку.</p> <p>Характеристика діяльності банку на фінансовому ринку в сфері залучення ресурсів.</p> <p>Основні форми звітності за депозитними операціями та операціями з</p>	<p>Характеристика та аналіз депозитних продуктів банку; аналіз депозитів банку проводки для відображення зазначених операцій; форми звітності за депозитними операціями та операціями з формуванням капіталу</p>

		формування капіталу
1.2.	Аналіз операцій банку по залученню ресурсів.	<p>Характеристика показників, що визначають діяльність банку по залученню ресурсів, їх зміст та порядок розрахунку. Основні показники для визначення достатності, стабільності та витратності депозитів. Показники для оцінки ефективності роботи із залученням капіталу та вкладників. Аналіз виконання нормативів капіталу.</p> <p>Динаміка показників достатності, стабільності та витратності депозитів банку, а також коштів міжбанківського ринку за останні три роки; динаміка показників достатності капіталу банку та ефективності його залучення за останні три роки.</p>

РОЗДІЛ 2. ВИВЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-КРЕДИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ

2.1. Характеристика інвестиційно-кредитних операцій банку, його організація	<p>Кредитна політика банку.</p> <p>Характеристика та види кредитів банку.</p> <p>Процентні ставки за кредитами.</p> <p>Організація кредитних операцій в банку.</p> <p>Організація інвестиційних операцій в банку.</p> <p>Підходи банку до</p>	<p>аналіз процентних ставок за кредитами;</p> <ul style="list-style-type: none"> •аналіз кредитних продуктів банку; форми звітності за інвестиційно-кредитними операціями банку
---	---	---

	формування портфеля цінних паперів. Порядок визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями. Основні форми звітності за інвестиційно-кредитними операціями банку	
2.2. Аналіз інвестиційно-кредитної діяльності банку.	Показники аналізу кредитів. Економіко-статистичний аналіз обороту кредитів. Економічні нормативи кредитного та інвестиційного ризику банків. Статистична оцінка кредитного ризику. Прогнозування та планування кредитної діяльності банків. Система показників, що використовують для аналізу кредитоспроможності клієнтів банку. Аналіз показників операцій з цінними	Табличний та графічний матеріал за результатами аналізу наведених показників діяльності банку за останні три роки

	паперами та їх ризикованості	
РОЗДІЛ 3. ВИВЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКУ		
3.1. Звітність банку для аналізу фінансової стійкості банку	Фінансова звітність, мета її складання, структура, порядок подання та оприлюднення. Звіт про фінансовий стан. Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід. Звіт про рух грошових коштів. Звіт про власний капітал. Примітки до фінансових звітів. Інформація про банк, яку необхідно розкривати у фінансовій звітності.	Фінансові звіти банку за останні три роки (в додатках)
3.2. Аналіз фінансової стійкості банку	Показники платоспроможності банку. Дослідження впливу окремих факторів на динаміку платоспроможності. Поняття ліквідності балансу банку та завдання її статистичного вивчення та аналізу. Характеристика показників ліквідності банку,	Табличний та графічний матеріал за результатами аналізу наведених показників діяльності банку за останні три роки

	методика розрахунку нормативні значення. Єкономіко-статистичне оцінювання ліквідності балансу банку. Економічні нормативи ліквідності.	їх
--	--	----

РОЗДІЛ 4. ВИВЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ПРИБУТКОВОСТІ БАНКУ

4.1. Джерела доходів та витрат банку	Основні джерела доходів і витрат банку.	
4.2. Аналіз ефективності та прибутковості банку	Система показників фінансових результатів (дохідності, витратності, прибутковості) та методи їх аналізу. Складові ефективності. Основні критерії та напрямки аналізу ефективності банківської діяльності. Рейтинг банків за рівнем ефективності. Ефективність праці	Табличний та графічний матеріал за результатами аналізу наведених показників діяльності банку за останні три роки

Додаток Б

Міністерство освіти і науки України

Сумський державний університет

Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ЗВІТ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ на (в) _____

(назва бази практики)

Термін проходження практики:

з _____ 20__р. до _____ 20__р.

Студента _____ курсу _____
(підпис) _____ (ініціали, прізвище)
Групи _____ спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»

Керівник від кафедри

(посада, науковий ступінь) _____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

Керівник від бази практики

(посада, науковий ступінь) _____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)
М. п.

20_

28

Додаток В
ВІДГУК КЕРІВНИКА ВІД БАЗИ ПРАКТИКИ

на звіт з виробничої практик

Студента _____
(ПІБ студента)

Група _____ курс _____
Шифр групи Номер курсу

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітня програма

ННІ БіЕМ СумДУ, денної (заочної) форми навчання
База проходження практики _____

Термін проходження практики:

з _____ 20 ____ р. по _____ 20 ____ р.

Критерій оцінювання	Кількість балів	Фактична кількість балів
1. Дотримання студентом графіку проходження виробничої практики	0-10	
2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	0-10	
3. Рівень ознайомлення зі структурою, технологічним оснащеннем бази практики, методами роботи спеціалістів	0-10	
4. Знання законодавчої та нормативної бази, що регулюють діяльність об'єкта бази практики	0-10	
5. Вивчення досвіду підприємства у застосуванні комп'ютерної техніки та інформаційних технологій у розв'язанні виробничих завдань	0-10	
6. Набуття навиків аналізу і обробки інформації про виробничі, соціальні, фінансові процеси за допомогою ІТ-систем, впроваджених на базі практики	0-10	
7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	0-10	

8. Дотримання студентом трудової дисципліни та правил внутрішнього розпорядку	0-10	
9. Характеристика ділових якостей студента (здатність бути критичним та самокритичним, здатність виявляти ініціативу, адаптуватися та діяти у новій ситуації тощо)	0-10	
10. Характеристика особистих рис студента (здатність працювати як у команді, так і автономно, здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня тощо)	0-10	

Шкала	Національна	Бальна шкала оцінювання
A	відмінно (5,0)	$90 \leq RD \leq 100$
B	добре (4,0)	$82 \leq RD \leq 89$
C		$74 \leq RD \leq 81$
D	задовільно (3,0)	$64 \leq RD \leq 73$
E		$60 \leq RD \leq 63$
FX	незадовільно (2,0)	$35 \leq RD \leq 59$
F		$RD \leq 35$

Бальна оцінка _____ балів (від 0 до 100)

Оцінка звіту _____(прописом за національною шкалою)

Керівник від бази практики

Посада

Підпис

Ініціали, прізвище

МП

Додаток Г
**РЕЦЕНЗІЯ НА ЗВІТ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ
ПРАКТИКИ**

Студента _____
(ПІБ студента)

Група _____ курс _____
Шифр групи _____ Номер курсу _____

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітня програма

ННІ БіЕМ СумДУ, денної (заочної) форми навчання

База проходження практики _____

Термін проходження практики:
з _____ 20 ____ р. по _____ 20 ____ р.

Результати оцінювання

<i>Критерій оцінювання</i>	<i>Кількість балів</i>	<i>Фактична кількість балів</i>
I. Оцінювання змістовних аспектів звіту		
<i>Відповідність виконаної роботи затвердженному завданню:</i> повнота виконання поставлених завдань, рівень розв'язання завдань дослідження	0-5	
<i>Теоретична цінність отриманих результатів:</i> глибина, всебічність і повнота викладення теоретичного матеріалу, відсутність прототипів роботи, відображення дискусійних питань, загальний рівень опрацювання джерел, рівень узагальнення існуючих теоретичних підходів, методів та методик (коригуючий коефіцієнт - 3)	0-5	
<i>Практична цінність отриманих результатів:</i> використання сучасних та оригінальних методів дослідження, рівень достовірності обґрутування, глибина аналітично-діагностичного вивчення стану прояву проблеми, відсутність помилок у розрахунках, актуальність зібраних та проаналізованих даних, самостійність виконаних розрахунків, обґрутованість рекомендацій щодо перспектив вирішення проблеми, що вивчається, тощо (коригуючий коефіцієнт - 3)	0-5	
<i>Вступ, висновки, список літератури та додатки відповідають вимогам:</i> обґрутування актуальності теми та її значимості, не визначені мета і завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження, інформаційна база звіту; висновки обґрутовані, мають зв'язок з результатами дослідження, підведені по всіх розділах; достатній рівень інформаційного та нормативно-правового забезпечення, використані нові періодичні видання	0-5	

<i>Наявність логічної послідовності і наукового стилю викладу матеріалу: володіння літературною мовою і професійною термінологією, вміння логічно, аргументовано викладати результати досліджень і розробок</i>	0-5	
ІІ. Оцінювання організаційних аспектів проходження виробничої практики		
<i>Додержання графіку проходження виробничої практики: своєчасне або несвоєчасне подання звіту на кафедру</i>	0-5	
<i>Якість оформлення звіту: рівень додержання вимог щодо змісту та правил оформлення звіту (коригуючий коефіцієнт - 2)</i>	0-5	
<i>Зовнішня рецензія та характеристика від керівника з бази практики (відсутність зауважень щодо сумлінності та якості виконання поставлених завдань, дисциплінованості тощо) (коригуючий коефіцієнт - 2)</i>	0-5	
ВСЬОГО БАЛІВ ДО ЗАХИСТУ	0-70	
ІІІ. Оцінювання захисту звіту про виробничу практику		
<i>Розуміння теоретичних основ теми дослідження (коригуючий коефіцієнт - 2)</i>	0-5	
<i>Розуміння специфіки діяльності та фінансового стану об'єкта дослідження (коригуючий коефіцієнт - 2)</i>	0-5	
<i>Здатність виявити та охарактеризувати причини виникнення, наслідки та можливі шляхи подолання проблем відповідно до теми дослідження</i>	0-5	
<i>Спроможність аргументувати власну точку зору щодо проблем та шляхів їх вирішення по даній роботі; повні, вичерпні відповіді на поставлені запитання</i>	0-5	
ВСЬОГО БАЛІВ ЗА ЗАХИСТ	0-30	

Недоліки та зауваження:

Оцінка, балів			Загальна оцінка		
керівника	рецензента	захисту звіту	за 100-бальною шкалою	за 4-х бальною шкалою	за системою ECTS

Звіт подано на перевірку «__» 20 __ р.

Звіт захищено «__» 20 __ р.

Керівник від кафедри

Посада, науковий ступінь

Підпис

Ініціали, прізвище

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**щодо проходження виробничої практики для студентів
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
усіх форм навчання»**

Відповідальний за випуск І. О. Школьник
Редактор
Комп'ютерний набір Л. Д. Павленко

Підп. до друку 28.01.2020, поз.
Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 1,4. Обл.-вид. арк. 0,9.
Тираж 5 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач
Сумський державний університет,
вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, 40007
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3062 від
17.12.2007.